

**АНАЛИЗА ПЛАНИРАНОГ И ОСТВАРЕНОГ ОБИМА И САДРЖАЈА ПРАВА
ОСИГУРАНИХ ЛИЦА НА ПРИМАРНУ ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ У 2015.
ГОДИНИ НА ТЕРИТОРИЈИ ПИРОТСКОГ ОКРУГА**

АПРИЛ 2016.г

Домови здравља(Пирот,Бабушница,Бела Паланка и Димитровград) на територији пиротског округа су своје услуге планирали према Правилнику о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2015. годину(„Службени гласник РС” бр. 1/15), где је дефинисан садржај и обим права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и Упуству за израду Планава здравствених установа финансираним средствима РФЗО у 2015.год .

Под садржајем здравствене заштите, у смислу овог Правилника, подразумевају се поступци и методе дијагностике, лечења и рехабилитације ради спречавања, сузбијања, раног откривања и лечења болести, повреда и других поремећаја здравља, а који су обухваћени обавезним здравственим осигурањем (члан 2. Правилника).

Под обимом здравствене заштите, у смислу овог Правилника, подразумева се број и дужина трајања поступака и метода дијагностике, лечења и рехабилитације, као и друге величине којима се може изразити обим појединих садржаја здравствене заштите (систематско пружање здравствених услуга у одрђеном временском периоду и др.), а који чине садржај права из обавезног здравственог осигурања (члан 3. Правилника).

Анализа планираног и оствареног обима и садржаја права осигураних лица на здравствену заштиту у 2015. години на подручју пиротског округа има за циљ да упореди реализоване активности на спречавању појаве болести и лечења болести и повреда са оним превентивним, дијагностичким и терапијским мерама које су дефинисане наведеним Правилником.

Реализација планираног обима садржаја права осигураникана у примарној здравственој заштити за 2015.год. на територији пиротског округа приказане су кроз превентивне и куративне активности здравствених служби које су садржане у табелама 1, 2, 3,4,5,6,7 и 8. У табелама приказани су Домови здравља појединачно и збирно за округ. Подаци који су коришћени у анализи су планско-извештајне табеле домова здравља (Пирот, Бабушница, Димитровград и Бела Паланка) и фактурисана реализација извршења у 2015. години, а за обавезну имунизацију извештај о спроведеној имунизацији на територији пиротског округа у 2015. години, који је припремио Центар за контролу и превенцију болести ЗЗЈЗ Пирот.

1.ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА ПРЕДШКОЛСКЕ ДЕЦЕ

А) Садржај и обим превентивних мера

- **Превентивни преглед новорођенчета у првом месецу и одојчета (од 2.месеца до краја 1.године)**

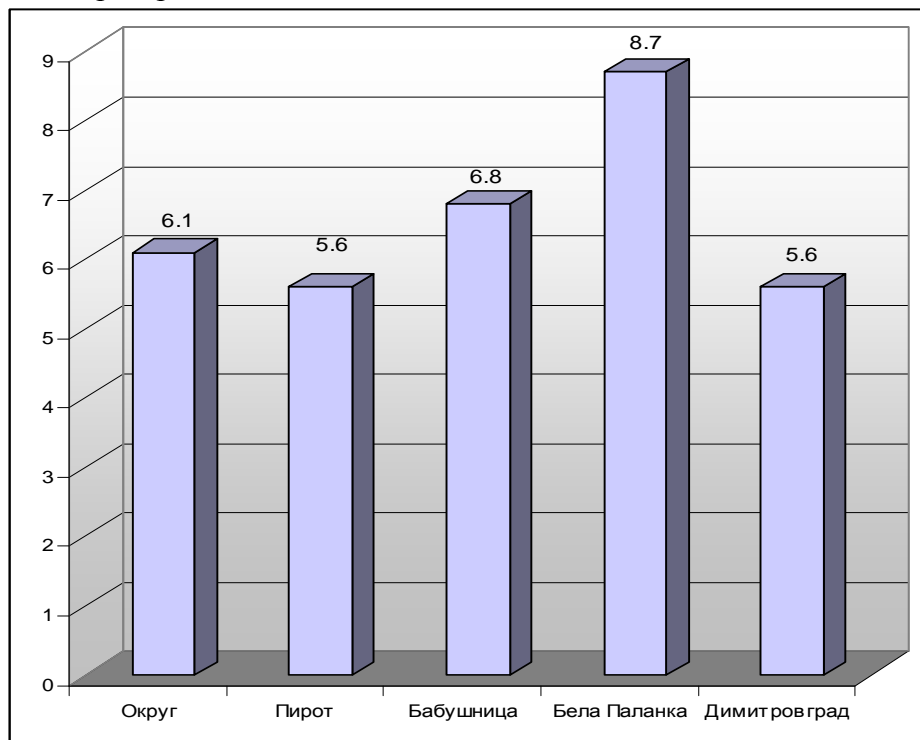
Садржај превентивног прегледа новорођенчета и одојчета чине:

Анамнеза; општи клинички преглед и по системима; процена психофизичког, процена развоја чула (вид,слух,говор) мерење тежине, дужине тела и обима главе; минимални неуролошки преглед, по потреби укључивање тима развојног саветовалишта ,упућивање на предвиђени скрининг за одређени узраст, упућивање на лабораторијске анализе .на стоматолошки преглед оцењивање вакциналног статуса, уколико се термин давања вакцине поклапа са термином превентивног прегледа спроводи се вакцинација, индивидуално здравствено-васпитни рад и оцена здравственог стања и фактора ризика по здравље.

Према Правилнику о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2015 годину, превентивни преглед новорођенчета и одојчета (од 2 месеца до краја 1.године живота) треба планирати шест пута код све деце а код деце са ризиком по процени педијатра.

Превентивни прегледи новорођенчета и одојчета (од 2 месеца до краја 1.године живота) су на нивоу пиротског округа реализовани у обиму од 6,1 преглед. Посматрано по домовима здравља: Бела Паланка 8,7 прегледа, Бабушница 6,6 прегледа, Димитровград и Пирот 5,6 прегледа по новорођенчету и одојчету (графикон бр.1)

Графикон.бр.1: Просечан број превентивних прегледа новорођенчади и одојчади у првој години живота у пиротском округу и домовима здравља (Пирот, Бабушница, Б.Паланка и Димитровград) за 2015.г

- **Превентивни преглед деце од једне године до поласка у школу:**

Садржај превентивног прегледа ове деце чине:

Анамнеза физикални преглед по системима, процена психофизичког развоја и процена развоја чула (вид, слух, говор), мерење телесне масе и висине и израчунавање индекса телесне масе, мерење обима струка, мерење крвног притиска, по потреби укључивање тима развојног саветовалишта, упућивање на предвиђени скрининг за одређени узраст, упућивање на лабораторијске анализе, упућивање на стоматолошки преглед, оцена вакциналног статуса, уколико се термин давања вакцине поклапа са термином превентивног прегледа спроводи се вакцинација, индивидуални здравствено-васпитни рад, оцена здравственог стања и процена фактора ризика по здравље, евидентирање нађеног стања и предузетих мера.

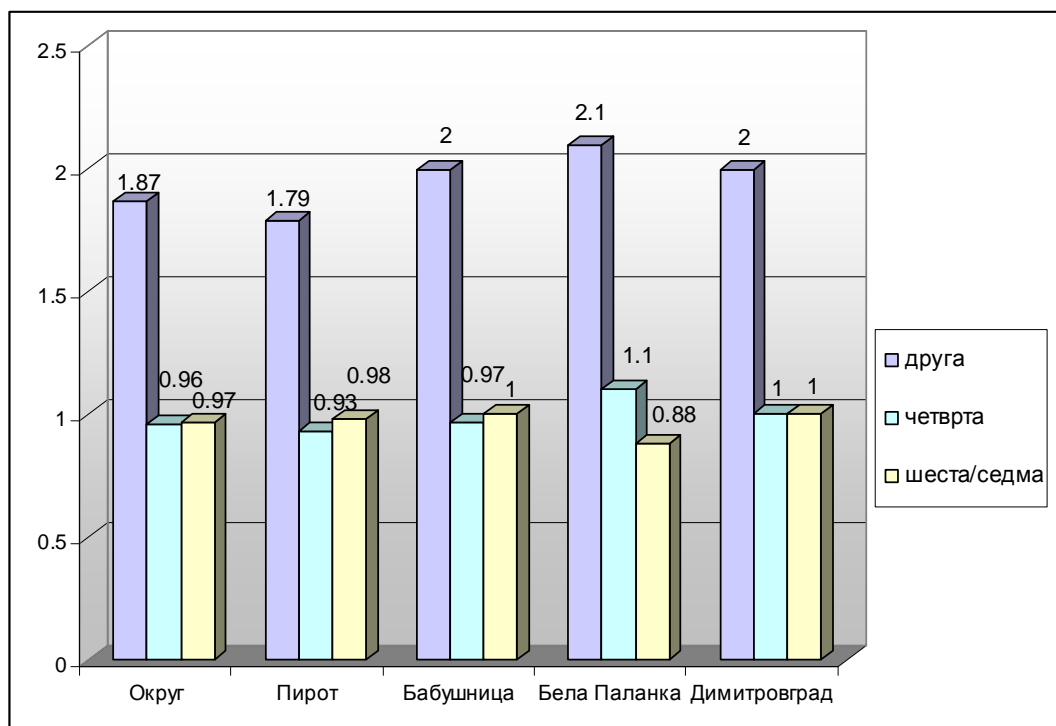
Према Правилнику о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2015. годину („Службени гласник РС” бр. 1/15), планирано су два превентивна прегледа код деце у 2 години живота и поједан превентивни преглед деце у 4. години и пред упис у школу (6 / 7 година).

Превентивни преглед деце у 2. години су на нивоу пиротског округа реализовани у обиму 1,9 прегледа по детету. Домови здравља: Бела Паланка -2,1 преглед, у Димитровград и Бабушници остварени су у истом обиму- 2,0 прегледа по детету и Пироту 1,8 прегледа (Табела.1 у прилогу).

Превентивни преглед деце у 4. години су на нивоу пиротског округа реализовани са 0,96 прегледа по детету. У Домовима здравља Бела Паланка и Димитровград остварени у обиму 1 преглед по детету, Дз Бабушница 0,97 и Дз Пирот 0,93 прегледа по детету.

Превентивни прегледи детета у 6 / 7. години (пред полазак у школу) су на нивоу пиротског округа остварени у обиму од 0.97 прегледа по детету (Графикон. бр 2 иТабела 1у прилогу).

Графикон.бр.2: Просечан број превентивних прегледа по предшколском детету у пиротском округу и домовима здравља (Пирот, Бабушница, Б.Паланка и Димитровград) за 2015.г

- **Контролни преглед деце у трећој и петој години**

Садржај контролног прегледа деце чини:

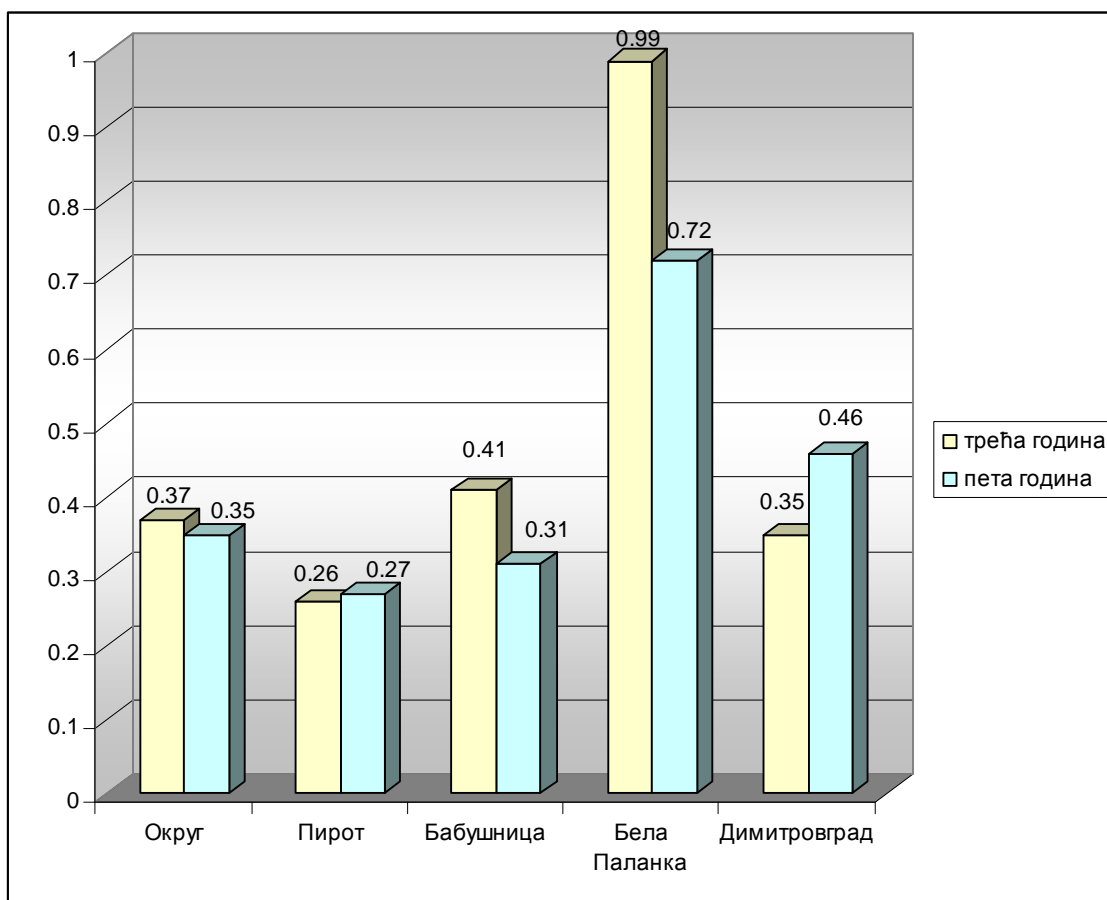
Анамнеза, физички преглед по системима или циљано, утврђивање да ли су обављена сва испитавања на које је дете упућено при превентивном прегледу ,индивидуални здравствено васпитни рад и евидентирање нађеног стања и предузетих мера

Према Правилнику о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2015. годину („Службени гласник РС” бр. 1/15), контролни преглед деце треба урадити једанпут код све деце код које је након превентивних прегледа педијатра откривено неко обољење.

Контролни преглед детета у 3. години је на нивоу пиротског округа остварен у обиму од 0,37. У домовима здравља: Бела Паланка 0,99 прегледа, Бабушница у обиму од 0,41 , Димитровграду у обиму 0,35 и Пироту у обиму од 0,26, прегледа по детету.

Контролни преглед детета у 5.години је на нивоу пиротског округа остварен у обиму од 0,35. У Дому здравља Бела Паланка у обиму 0,72 прегледа, Дз Димитровград 0,46, Дз Бабушница 0,31 и Дз Пирот у обиму од 0,27 прегледа по детету.(Графиконбр.3)

Графикон.бр.3:Просечан број контролних прегледа по предшколском детету у пиротском округу и домовима здравља (Пирот, Бабушница, Б.Паланка и Димитровград) за 2015.г

Б)Садржај и обим куративних мера

У Правилнику о номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите („Службени гласник РС” бр. 24/09 и 59/12) налази се садржај здравствених услуга: први преглед, поновни преглед и посебни преглед деце,школске деце и омладине ради лечења.

Укупних прегледа предшколске деце ради лечења на нивоу пиротског округа било је 41130 у просеку 10,0 прегледа по предшколском детету.У домовима здравља: Пирот- 9,4 преглед, Бабушница 9,2, Бела Паланка 13,4 и Димитровград 9,7 прегледа по предшколском детету.

Првих прегледа ради лечења на нивоу пиротског округа билонје 23256 што је у просеку 5,3 прегледа по предшколском детету. Посматрано по домовима здравља: Пирот - 5,3 прегледа , Бабушница- 4,3 прегледа, Бела Паланка – 6,1 преглед и Димитровград –4,9 прегледа по детету.

Дијагностичко терапијске услуге су остварене у обиму 91,3%. Домови здравља: Пирот- 100,6%, Бабушница- 108,6%, Бела Паланка- 70,2% и Димитровград-90,4%.

2.3.ДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА ШКОЛСКЕ ДЕЦЕ

А)Садржај и обим превентивних мера

- **Превентивни преглед деце у осмој, десетој, дванаестој, четрнаестој, шеснаестој и осамнајстој години живота (I, III, V, VII разреда основне школе и I, III разреда средње школе)**

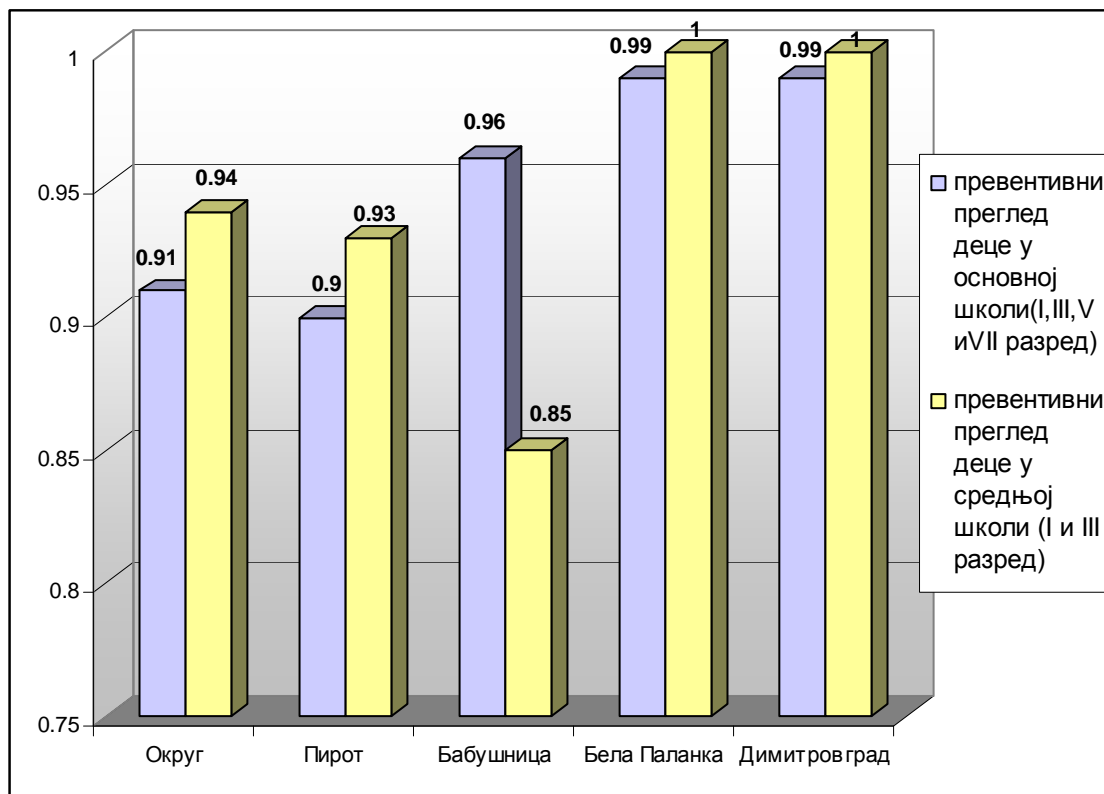
Садржај превентивног прегледа деце деце у осмој, десетој, дванаестој, четрнаестој, шеснаестој и осамнајстој години живота чине:

Узимање анаместичких података са психосоцијалном анамнезом, физикални преглед по системима, мерење телесне масе и висине и израчунавање индекса телесне масе, мерење обима струка, мерење крвног притиска, процена психофизичког развоја и процена развоја чула (вид, слух, говор), упућивање за предвиђени скрининг за одређени узраст, упућивање на лабораторијске анализе, оцена вакциналног статуса, уколико се термин давања вакцине поклапа са термином превентивног прегледа спроводи се вакцинација, индивидуални здравствено-васпитни рад. Код деце у четрнајстој години једанпут се ради офталмолошки преглед

Према Правилнику о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2015. годину треба урадити по један превентивни преглед у свакој наведеној години живота..

Превентивни прегледи деце деце у осмој, десетој, дванаестој, четрнаестој, шеснаестој и осамнајстој години живота (I, III, V, VII разред основне школе и I, III разред средње школе) су на нивоу пиротског округа остварени у обиму од 0,91 (основне школе) и 0,94 (средње школе) прегледа по детету наведених годишта. Посматрано по домовима здравља **превентивни прегледи ученика I, III, V, VII разреда реализовани су у следећем обиму:** Димитровград и Бела Паланка 0,99, Бабушница 0,96 преглед и Пирот 0,90 прегледа по детету. Код превентивних прегледа деце у **I и III** разреду средње школе: Бела Паланка и Димитровград 1,0 прегледа, Пирот 0,93 и Бабушница 0,85 прегледа по детету(Графикон бр.4).

Графикон.бр.4 Просечан број превентивних прегледа деце основне школе(I,III,V иVII разред) и средње школе(I и III разред) у округу и домовима здравља (Пирот, Бабушница, Б.Паланка и Димитровград) за 2015.г

- **Контролни прегледи деце у деветој, једанаестој, тринаестој, петнаестој, седамнаестој и деветнаестој години живота (II, IV, VI, VIII разреда основне школе и II, IV разреда средње школе) са откривеним поремећајем код превентивних прегледа:**

Садржај контролног прегледа деце у деветој, једанаестој, тринаестој, петнаестој, седамнаестој и деветнаестој години живота (II, IV, VI, VIII разреда основне школе и II, IV разреда средње школе) чине: Праћење здравственог стања и провера успешности спроведених мера предложених при превентивним прегледима; контролни стоматолошки преглед; предузимање допунских испитивања; здравствено-васпитни рад.

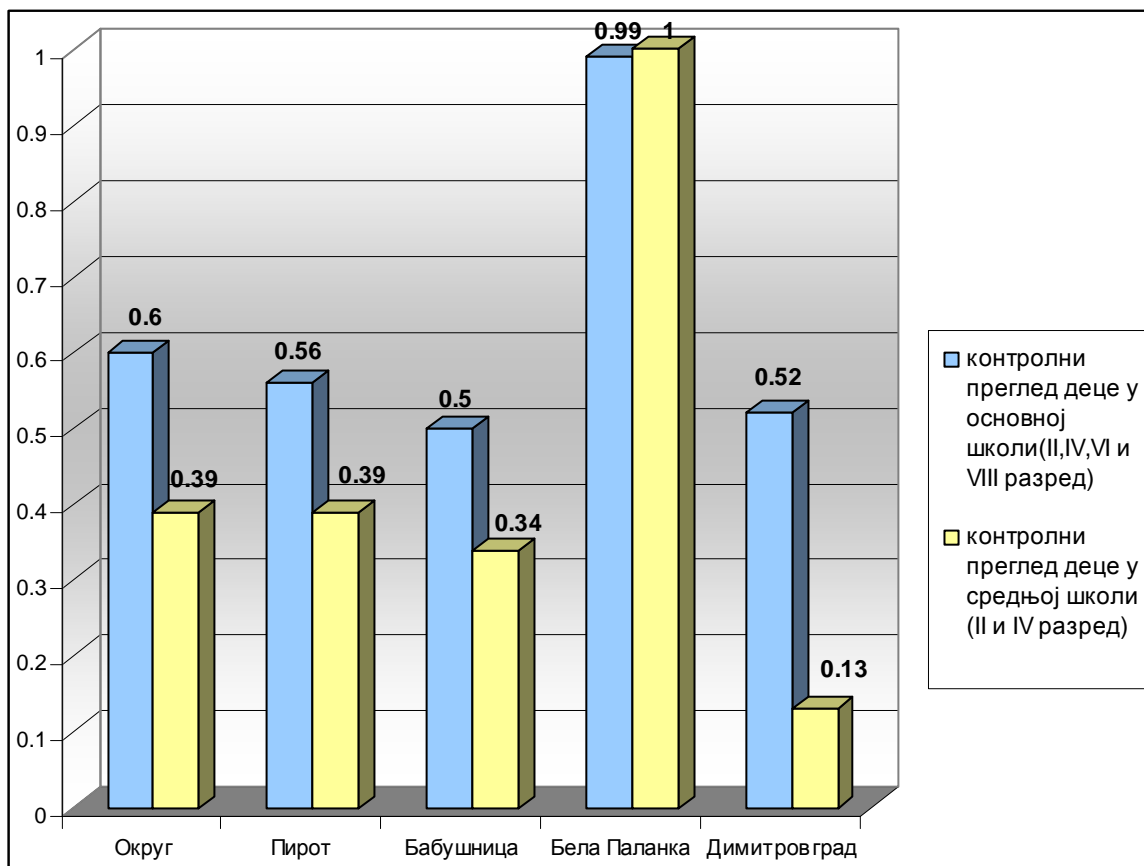
Према Правилнику о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2015 годину планиран је по један контролни преглед у наведеном узрасту само код деце код које је на претоходном превентивном прегледу откривено неко обољење.

Контролни прегледи деце у деветој, једанаестој, тринаестој, петнаестој (II, IV, VI, VIII разреда основне школе) су на нивоу пиротског округа остварени у обиму од 0,6 прегледа по детету наведених годишта. У Дз Бела Паланка 0,91, Дз Пирот 0,56, Дз Димитровград 0,52 и Дз Бабушница 0,50 контролних прегледа по детету.

Контролни прегледи деце у седамнаестој и деветнаестој години (II, IV разреда средње школе), на нивоу пиротског округа остварени су у обиму од 0,39 прегледа по детету наведених годишта. У Дз Бела Паланка 1,0 преглед, Дз Пирот 0,39 прегледа, Дз Бабушница 0,34 и Дз Димитровград 0,13 контролних прегледа по школском детету .

Напомена остварени обим контролних прегледа је израчунат у односу на број деце а не у односу на број деце код којих је откривено неко обољење при превентивном прегледу зато што је тако предвиђено у Табели бр.1.

Графикон.бр.5 Просечан број контролних прегледа деце основне школе(II,IV,VI иVIII разред) и средње школе(II и IV разред) у округу и домовима здравља (Пирот, Бабушница, Б.Паланка и Димитровград) за 2015.г

Б)Садржај и обим куративних мера

У Правилнику о номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите („Службени гласник РС” бр. 24/09 и 59/12) налази се садржај здравствених услуга: први преглед, поновни преглед и посебни преглед деце,школске деце и омладине ради лечења.

Укупних прегледа ради лечења на нивоу пиротског округа било је у просеку 5,8 прегледа по школском детету. Посматрано по домовима здравља: Пирот 5,3 прегледа, Бабушница 6,4 прегледа, Бела Паланка 8,2 прегледа и Димитровград 5,9 прегледа по школском детету.

Први прегледи у односу на укупне прегледе чине 64,8% или 3,2 прегледа по школском детету за округ; 58,0% или 3,1 преглед по детету- Пирот; 53,3% или 3,4 прегледа по детету -Бабушница; 52,0% или 4,3 прегледа по детету-Бела Паланка; 59,7% или 3,5 прегледа по дету - Димитровград.

3. РАЗВОЈНО САВЕТОВАЛИШТЕ

Развојно саветовалиште на територији пиротског округа налази се у Дому здравља Пирот где гравитирају сва деца пиротског округа. Услуге које се пружају у саветовалишту односе се на рад психолога и дефектолога и у 2015.год рад психолога је остварен у незадовољавајућем обиму(остварење 20%) док су услуге дефектолога реализоване у задовољавајућем обиму(113,4%).

4. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА ЖЕНА

Обим остваривања и коришћења примарне здравствене заштите жена у 2015.години праћено је појединачно по жени и кроз обухват (у %) групе или категорије жена, зависно од старости (жене старије од 15 година, жене од 15 до 49 година жене од 25 до 64 година, жене од 50 до 69 година.), физиолошког стања (трудноћа, породиља, менопауза) и здравственог стања жена, у оквиру просечног броја остварених прегледа (први, контролни, скрининзи превентивни систематски, ултразвучни преглед, прегледи ради дијагностике обољења и лечења и други) и одређених услуга (дијагностичко-терапеутске услуге, услуге медицинске сестре) .

А)Садржај и обим превентивних мера

▪ Преглед у вези планирање породице

У здравственој заштити жена генеративног доба (од 15 до 49 година) у вези са планирањем породице планиран је по један преглед, који по потреби укључује и присуство оба партнера. и обухват, зависно и од реализације упретходном периоду, али не мањи од 5% а максимално до 20% жена. У табели број 1, колона један предствља укупан број жена од 15-49.год. док у колони 6 је обухват 20% жена)

На нивоу пиротског округа у области планирања породице обухваћено је 8,2% жена генеративног доба(просечно 0,08 прегледа по жени). Посматрано по домовима здравља обухват жена од 15-49 год био је следећи Димитровград 11,0%, Бела Паланка 10,4%, Пирот 7,0% и Бабушница 4,0% . Из приложеног се може закључити да највећи обухват жена овим преглдима био у Дз Димитровград и Дз Бела Паланка.

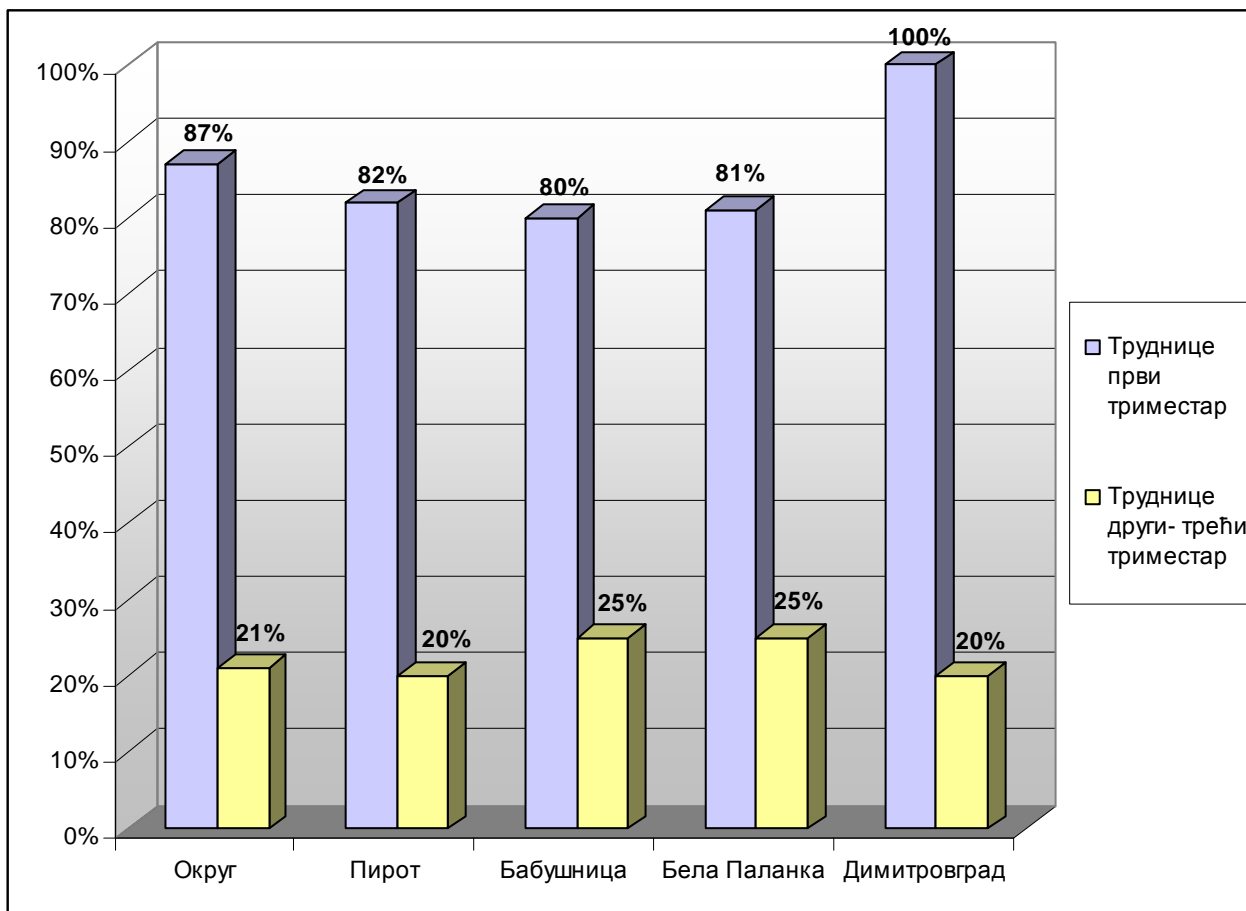
▪ Труднице,труднице први триместар, труднице-високо ризична трудноћа, труднице други и трећи триместар и породиље

У области превентивне здравствене заштите трудница на територији пиротског округа у 2015.г остварено је укупно 5892 прегледа лекара(718 првих и 5566 поновних) и 4001 ултразвучних прегледа у току трудноће. У првом триместру трудноће обухваћено првим прегледом 83% трудница (графикон б), што је незадовољавајући обухват у односу на циљеве у области превентивне здравствене заштите труднице. Задовољавајући обухват забележен је само у Дому здравља Димитровград (100%) док у осталим домовима здравља био је од 80% у Бабушници, 81% у Белој Паланци и и 82 % у Пироту.(Графикон б)

У другом и трећем триместру трудноће првим прегледима је обухваћено 21 % трудница на територији округа.У домовима здравља: Пирот-20,0%; Бабушница и Бела Паланка -25,0% (Графикон б)

Просечан број контролних прегледа у другом и трећем триместру је остварен у већем обиму од прописаних права(најмање 4 прегледа), 8,1 преглед по трудници. У здравственим установама: Дз Димитровград(12,8 прегледа), Дз Бабушница (8,6 прегледа), Дз Пирот (8,1 прегледа) и у Дз Бела Паланка (6,0).

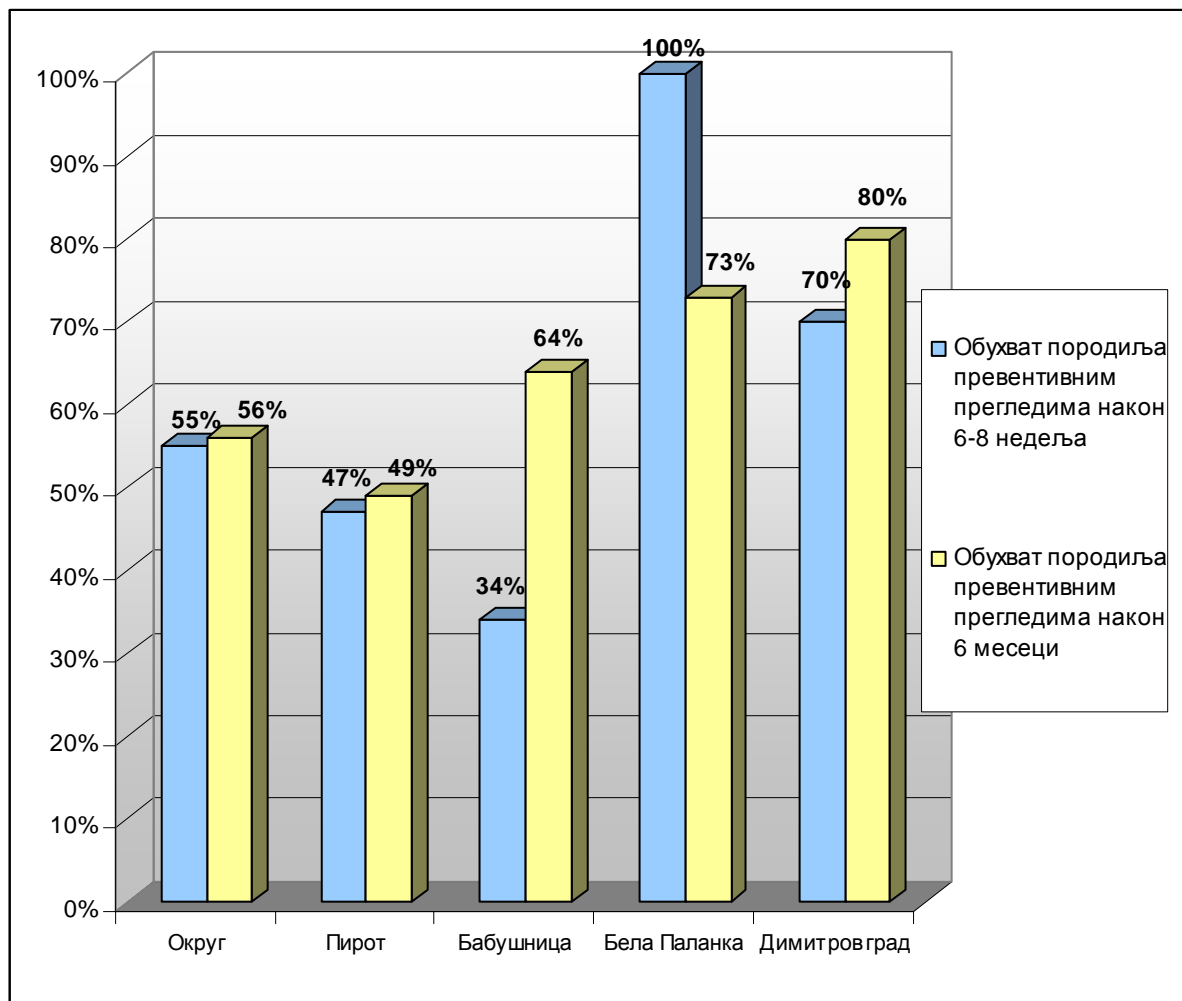
Графикон.бр.6:Обухват трудница првим превентивним прегледом до краја првог триместра трудноће и трудница други и трећи триместар у пиротском округу и домовима здравља (Пирот, Бабушница, Б.Паланка и Димитровград) за 2015.г

Контрола здравља **породиља** и даље је незадовољавајућа: за ниво округа у 2015.г остварено је укупно 656 прегледа при чему је обухваћено 55,0% (2014.г-76,3%) породиља после шест до осам недеља и 56%(2014.г- 29,3%) породиља након шест месеци после порођаја. Обухват породиља прегледима после шест недеља од порођаја се смањило у односу на предходну годину, док обухват контролним прегледом 6 месеци после порођаја повећао у односу на 2014.г

У домовима здравља било је следеће стање: Пирот – обухват породиља након шест недеља био је 47 % или 0,47 прегледа а након шест месеци 49% или 0,49 прегледа по породиљи; Бабушница-обухват 34% након шест недеља или 0,34 прегледа а 64% након шест месеци или 0,64 прегледа; Бела Паланка је преглед након шест недеља после порођаја остварила према Плану (100%) а превентивни преглед након 6 месеци 73%; Димитровград-и након шест недеља 70% или 0,7 прегледа и након 6 месеци обухваћено 80% породиља или 0,8 прегледа по породиљи)(Графикон.бр7).

Графикон бр.7 Обухват породиља у % прегледима након 6 недеља и 6 месеци после порођаја

- Превентивне гинеколошки преглед жена од 15 и више година, према Правилнику садржају и обиму здравствене заштите за 2015.год. и Стручном методолошком упутству за израду планова за 2015.год треба планирати са обухватом не мањим од оствареног у 2014.г са циљем **20% популације једанпут годишње.**

На територији пиротског округа у 2015.год обухваћено је 9,4% жена од 15 и више година (просечно 0,09 преглед по жени). У домовима здравља забележени су следећи обухвати: Бела Паланка и Димитровград 15,0%, Пирот 8,9% и Бабушница 1,6%, Највећи обухват жена био је у Дому здравља Бела Паланка и Димитровград а најмањи у Дому здравља Бабушница.(табела 1 у прилогу)

- Скрининг рано откривање рака грлића материце код жена у добу од 25 до 64 година, Према правилнику о садржају и обиму права здравствене заштите за 2014.год. и Стручно методолошком упутству за израду планова у 2015.год планирани су код **20%** нових жена које нису биле обухваћене скринингом у претходном планском периоду

На територији пиротског округа у 2015.год. овим прегледима обухваћено је 7% жена(остварено просечно 0,07 прегледа по 1 жени старости од 20 до 64 година) што је у складу са Планом и Програмом за 2015.г.(Обухват је мањи јер у укупном збиру нису ушли прегледи жена из Општине Пирот које су учествовале у организовани скрининг 15,5%) У домовима здравља на територији пиротског округа обухват овим прегледима био је следећи: Пирот обухват 6,0% а организовани скрининг 15,5%, Белој Паланци 20%, Димитровграду 15,8% и Бабушници 1,7 %.

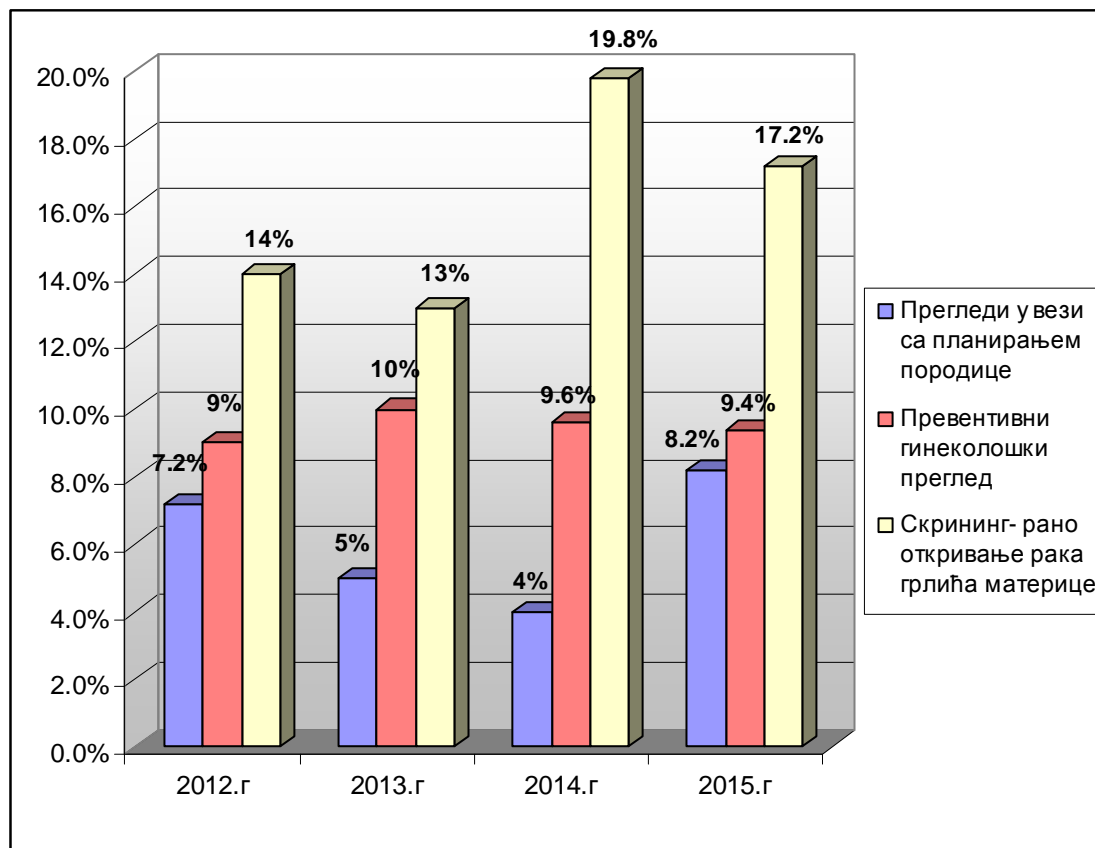
Запажа се висок проценат обухвата жена у Дз Пирот, зато што је овај дом здравља укључен у организовани скрининг за рано откривање карцинома грлића материце док најмањи обухват забележен је у Дз Бабушница.

- Скрининг рано откривање рака дојке код жена старости од 50 до 69 година са најмањим обухватом 20% код жена које нису претходне године обухваћене, у складу са садржајем права из обавезног здравственог осигурања, такође планиран је и радиолошки преглед дојки, мамографија код 20% нових жена

Највећи обухват жена забележен је у Дз Димитровград-16%, затим у Дз Пирот где је обухват био 11%, Дз Бела Паланка 8% и најмањи обухват је забележен у Дз Бабушница 2,8%.

-Прегледи у вези планирања породице су остварени у већем обиму у односу на претходне две године(2012-7,2%, 2013.г-5%,2014.г-4% и 2015.г-8,2%); превентивни гинеколошки преглед(2012-9,0%, 2013-10,0%,2014.г-9,6% и 2015.г-9,4%) је остао на приближном нивоу остварења за претходне две године; а скрининг за рано откривање грлића материце(2012.г-14,0% а 2013.г-13,0% , 2014.г19,8% и 2015.г-17,2%) је остварен је у мањем обиму од претходну годину а већи у односу на 2012.г и 2013.г.(Графикон.бр.8).

Графикон бр.8 Обухват (%) жена превентивним прегледима у вези планирања породице, превентивним гинеколошким прегледима и скрининг за рано откривање рака грлића материце за ниво округа у 2012.г.,2013.г , 2014.г и 2015.г

Б)Садржај и обим куративних мера

У 2015.години на територији пиротског округа остварено је 12437 прегледа у случају болести или повреде жена односно 86,5% од Плана (Табела 2).Првих прегледа било је 8365 а поновних 4072. Обим остварених укупних прегледа ради лечења био је 0,32 прегледа по жени.

Дијагностичке услуге остварене су у задовољавајућем обиму 100,0% од Плана.

5. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА ОДРАСЛОГ СТАНОВНИШТВА

А)Садржај и обим превентивних мера

▪ Превентивни преглед одраслог становништва од 19 до 34 година

Према Правилнику о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2015. годину („Службени гласник РС” бр. 1/15), Плану здравствене заштите за 2015.год. планиран је по један систематски преглед у 20.години и 22 године, од навршених 23 до навршених 34 године једанпут у пет година са

обухватом од 20%.

Систематски прегледи одраслих од 19 до 34 година на нивоу пиротског округа, остварени су у обиму од 0,09 прегледа по одраслом становнику(и притом је обухваћено 8,9% становника ове популације). У Пироту 0,02 прегледа, Бабушници 0,04 прегледа, Белој Паланци 0,51 и Димитровграду 0,8 прегледа по осигураннику.Највећи обухват је забележен у Дз Бела Паланкагде је достигнут обухват од 50,6% .

▪ Систематски преглед одраслог становништва од 35 година и више

Према Правилнику о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2015. годину („Службени гласник РС” бр. 1/15), планиран је по један преглед у две године или једном у добном периоду код првог прегледа у случају болести.

Систематски прегледи одраслих старијих од 35 година на нивоу пиротског округа остварени су у обиму од 0,05 прегледа по одраслом становнику, у Пироту 0,02 прегледа , Бабушници 0,003 прегледа, Белој Паланци 0,10 прегледа и Димитровграду 0,19 прегледа по одраслом становнику.(Табела бр.1)

Табела бр.1 Превентивни прегледи одраслог становништва на територији пиротског округа и у Р.Србији за 2014.г

Популациона група	Одрасло становништво (од 19 до 34 година)	Одрасло становништво (35 и више година)
Услуга	Превентивни преглед	Превентивни преглед
Обухват услуга по осигураном лицу (% одраслих)	Једанпут у пет година (20%)	Једанпут у две године (50%)
Пирот	2%	2%
Бабушница	3.80%	0.30%
Бела Паланка	51%	10%
Димитровград	8%	19%
Пироски округ	9%	5%
Р.Србија(2014.г)	8%	7%

▪ Скрининг - рано откривање депресије за особе старије од 18 година

Према Правилнику о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2015. годину („Службени гласник РС” бр. 1/15), планиран је по један преглед у три године за особе старије од 18 година (обухват до 5%)

Скрининг- рано откривање депресије на нивоу пиротског округа оставрен је у обиму од 0,02 прегледа по одраслом становнику 18 и више година исто као у Пироту. У Димитровграду су остварени у обиму 0,04, Белој Паланци 0,01 и Бабушници није остварен ниједан преглед (Табела бр.2)..

▪ Скрининг - рано откривање дијабетеса типа 2

Према Правилнику о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2015. годину („Службени гласник РС” бр. 1/15), планиран је по један преглед у три године код особа оба пола са навршених 35 година уколико немају регистрованообољењ од дијабетеса..

Скрининг- рано откривање дијабетеса типа 2 на нивоу пиротског округа оставрен је у обиму од 0,03 прегледа по становнику старијем од 35 година исто као у Пироту. У Белој Паланци 0,02, Димитровграду 0,09, док је у Бабушници остварено 0,0005 прегледа (Табела бр.2).

▪ Скрининг - рано откривање кардиоваскуларног ризика

Према Правилнику о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2015. годину („Службени гласник РС” бр. 1/15), планиран је по један преглед у пет година (за мушкарце од 35 до 69 година а за жене од 45-69 година или за жене млађе од од 45.година после менопаузе уколико немају регистрована кардиоваскуларна обољења)

Скрининг- рано откривање кардиоваскуларног ризика на нивоу пиротског округа оставрен је у обиму од 0,04 прегледа. У домовима здравља: Пирот 0,03 прегледа, Бабушница 0,0, Бела Паланка 0,04 и Димитровград 0,09 прегледа (Табела бр.2)..

▪ Скрининг - рано откривање карцинома дебелог црева за особе од 50 до 74 година

Према Правилнику о садржају и обиму права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и о партиципацији за 2015. годину („Службени гласник РС” бр. 1/15), планиран је по један преглед у две године за особе оба пола старости од навршених 50 до навршених 74 година.

Скрининг- рано откривање карцинома дебелог црева на нивоу пиротског округа оставрен је у обиму од 0,05 прегледа по одраслом становнику од 50 до 74 година, у Пироту у обиму од 0,04 прегледа, у Бабушници 0,001 прегледа, Белој Паланци 0,03 прегледа и Димитровграду 0,16 прегледа по одраслом становнику од 50 до 74 година (Табела бр.2).

Табела бр.2 Скрининг/рано откривање одређених поремећаја здравља одраслог становништва на територији пиротског округа и у Р.Србији за 2014.г

Популациона група	Одрасло становништво (од 18+)	Одрасло становништво (35 и више година)	Одрасло становништво (мушкарци 36-69 и жене 45-69)	Одрасло становништво (50-74.година)
Услуга	Скрининг/рано откривање депресије	Скрининг/рано откривање дијабетеса типа 2	Скрининг/рано откривање кардиоваскуларног ризика	Скрининг/рано откривање рака дебелог црева
Обухват услуга по осигураном лицу (% одраслих)	Једанпут у три године (33%)	Једанпут у три године (33%)	Једанпут у пет године године (20%)	Једанпут у две године (50%)
Пирот	2%	3%	3%	4%
Бабушница	0%	0%	0.05%	0.07%
Бела Паланка	1%	2%	4%	3%
Димитровград	4%	9%	9%	16%
Пиротски округ	2%	3%	4%	5%
Р.Србија 2014.г	1%	3%	3%	6%

Б)Садржај и обим куративних мера

У Правилнику о номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите („Службени гласник РС” бр. 24/09 и 59/12) налази се садржај здравствених услуга: први преглед, поновни преглед и посебни преглед одраслих ради лечења.

Укупних прегледа ради лечења на нивоу пиротског округа било 4413541 или 5,7 прегледа по становнику. Првих прегледа је било у просеку 2,1 а поновних 3,6 прегледа по становнику.

Дијагностичко терапијске услуге остварене су у задовољавајућем обиму 100,3 % од Плана.

6.ПОЛИВАЛЕНТНА ПАТРОНАЖА

Планирање услуга у поливалентној делатности домова здравља пиротског округа за 2015. годину извршено је према Правилнику о садржају и обиму права на здравствену заштиту („Службени гласник РС” бр. 1/15),

Према утврђеном обиму и садржају планиран је следећи број посета:

-новорођенчету и породиљи,(пет посете код све деце а код деце са ризиком по налогу педијатра)

- одојчету од 2. месеца до краја 1. године(две посете а код деце са ризиком четири посете)

- друга година живота (две посете,једна у узрасту од13 до 15 месеци,друга у узрасту од 18 до 24 месеци)

- четврта година-једна посета

- особама старијим од 19 година-једна посета

- труднице-(једна посета у току трудноће а код високо ризичних трудноћа према налогу гинеколога)

▪ **Патронажне посете новорођенчету и породиљи у првом месецу после порођаја** на нивоу пиротског округа реализоване су у задовољавајућем обиму (5,2 посета по породиљи)

- задовољавајући обим посета остварен је у Дом здравља Димитровград (5,9), Дому здравља Пирот (5,3)ДЗ и Бела Паланка(5,0)

- испод планираног обима посета забележено је само Дому здравља Бабушница (4,7)

▪ **Патронажне посете одојчету од другог месеца до краја прве године (2 посете)** су на нивоу пиротског округа :

- реализоване у задовољавајућем обиму (2,1)

- у Димитровграду 2,5 посете, Бабушници 2,3 посете и Белој Паланци и Пироту 2,0 посете

▪ **Патронажне посете у другој години живота (1 посета)** су на нивоу пиротског округа: реализоване у обиму 0,95 посета по детету . Од 626 детета у другој години посећено је 593.

-у задовољавајућем обиму реализоване су ДЗ Димитровград и ДЗ Бабушница 1,0 посета по детету

-остали домови здравља: Бела Паланка -0,98 и Пирот -0,93

- **Патронажне посете у четвртој години живота (1 посета)** су на нивоу пиротског округа(0,8) и у Дому здравља Пирот(0,7) реализоване испод планираног обима. Дом здравља Бела Паланка(1,0), Бабушница(0,99) и Димитровград (0,98) ове посете су остварили задовољавајућем обиму (Табела 1 у прилогу).
- **Патронажне посете трудницама (1 посета)** су на нивоу пиротског округа:
  - реализоване испод планиранираног обима (0,79)
  - према плану ове посете остварене у Дому здравља Димитровград 1,19 и Дому здравља Бела Паланка 0,99 посета по трудници
  - у Дому здравља Бабушница 0,88 посета по трудници и најмање у Дому здравља Пирот 0,70 посета по трудници.
- **Патронажне посете трудницама са високоризичном трудноћом (обим према индикацијама)** су на нивоу пиротског округа:
  - Реализоване су просеку 1,5 посете по ризичној трудноћи
  - Посматрано по домовима здравља највише ових посета било је: у Дому здравља Димитровград (3,3 посете) затим у ДЗ Бабушница(1,57), Дз Бела Паланка (1,47) и најмање у ДЗ Пирот (1,24) посете по ризичној трудноћи.
- **Патронажне посете одраслом становништву (1 посета према индикацијама)** су на нивоу пиротског округа реализоване су у обиму 0,29 посете по становнику старијем од 65 година.Односно обухваћено је 29% ове популације. Што је у складу са Правилником о садржају и обиму права на здравствену заштиту и Упуству за израду Планава здравствених установа за 2015 .год где је предвиђено да се обухвати најмање 20 % ове популационе групе.
- **Патронажне посете одраслом становништву од 19 и више година (посета према упуту изабраног лекара)** за ниво округа су остварене у обиму 0,09 посета по оболелом становнику и притом је обухваћено 8,7 % ове популације. Највећи обухват је био у ДЗ Димитровград 15,0% нјмањиу ДЗ Пирот 6,0%:

7.СТОМАТОЛОШКА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Услуге које се односе Стоматолошку здравствену заштиту на нивоу пиротског округа планиране су према Упуству за израду Планава здравствених установа финасираним средствима РФЗО у 2015.год и Правилнику о обиму и садржају здравствене заштите („Сл.гл. РС” бр. 1/15).

Садржај превентивних мера у стоматолошкој заштити чине: превентивн преглед, стоматолошки преглед (контролни), систематски стоматолошки преглед, уклањање наслага, заливање фисура код сталних молара и локална апликација флуорида.

А)Садржај и обим превентивних мера

- **Превентивни преглед, стоматолошки преглед, систематски стоматолошки преглед са обрадом података** планиран је по 1 преглед код следеће популације: одојчета(од 2

месеца до краја 1 године); деце 2-5 година са обухватом 60%; деце 6 година (полазак у школу) са обухватом 100%, школска деца са обухватом 95%; студенти са обухватом 60%; труднице 60% и породиље 65%.

-Превентивни преглед одојчета на нивоу округа остварен је у обиму 0,55. У ДЗ Димитровград у обиму 1,0 прегледа, ДЗ Бабушница 0,85 и ДЗ Бела Паланка 0,81 и ДЗ Пирот где је остварен најмањи обим услуга 0,4.

-Стоматолошки преглед деце у другој години и школске деце(од7-19г) на нивоу округа остварен је у обиму 0,8 исто као у Дз Пирот. У Дз Димитровград 0,93 преглед, ДЗ Бабушница 0,91 и Дз Бела Паланка 0,56 прегледа по осигуранику.

-Систематски стоматолошки преглед у трећој, шестој/седмој/дванаестој години остварен је у обиму 0,91 преглед; Дз Димитровград 1,0, Дз Пирот 0,93, Дз Бабушница 0,90 прегледа и Дз Бела Паланка 0,76 прегледа по осигуранику

-Стоматолошки преглед популације од 20 до навршених 26 година за пиротски округ остварен је у обиму 0,13 прегледа или 13% од ове популације;

-Стоматолошки преглед трудница у првом триместру остварено је 0,37 прегледа и другом и трећем триместру 0,62 прегледа по трудници док је и стоматолошки преглед породиља на нивоу округа је остварен у обиму од 0,61 преглед по породиљи. (Табела 1)

- **Уклањање наслага** према Правилнику планирано је по једна услуга код деце од треће до девентаисте са обухватом 30%, омладина и студенти са обухватом 60%; трудница са обухватом 60% и породиља са обухватом 65%. На нивоу округа код деце од треће до дванаисте године ова услуга је остварена у обиму 0,72. У домовима здравља: Димитровград 1,0, Бела Паланка 0,79, Пирот 0,68. Бабушница 0,59. У пиротском округу уклањање наслага код трудницау првом триместру реализоване су у обиму 0,37, у другом и трећем триместру у обиму 0,65 и породиљи у обиму 0,40.
- **Заливање фисура** код сталних молара једанпут по протоколу код деце и адолесцената у Србији,(код деце 6-8 година обухват 80%).Ове услуге на нивоу округа и у домовима здравља остварене су у већем обиму од Плана (Табела бр.1 у прилогу).
- **Локална апликација флуорида** планирана је код деце у 3 години са обухватом 18%, у 4 и 5 години са обухватом 30% и деца од 6 до12 година са обухватом 80% (једна услуга по осигураном лицу). На нивоу округа локална апликација флуорида средње концентрације у трећој/четвртој/петој/шестој је остварена у обиму 0,5 а апликација флуорида према процени ризика у седмој /осмој/деветој/десетој/једанаистој/дванаистој и тринајстој 1,0 услуга по осигуранику.
- У 2015.год.укупна превентива је остварена у задовољавајућем обиму(100,2% у односу на План).

Б)Садржај и обим куративних мера

Терапјске услуге из обавезног здравственог осигурања на нивоу округа остварене су у незадовољавајућем обиму (87,7%). Задовољавајући обим остварења терапијских услуга је у ДЗ Димитровград(остварење 123,5%) и ДЗ Бабушница(102,5%) док у ДЗ Пирот и ДЗ Бела Паланка терапијске услуге су остварене у незадовољавајућем обиму(83,4% и 83,3% од Плана)

8.3.ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Здравствено васпитни рад на територији пиротског округа у 2015.години планиран је кроз индивидуални и групни метод рада и приказан је код сваке службе посебно.

Укупни Здравствено васпитни рад на територији округа је остварен са 98,1% од Плана. Индивидуални метод рада је остварен 99,6% а групни 92,1% од Плана.

Остварење здравствено васпитног рада у односу на План по службама :

- Здравствена заштита предшколске и школске деце: индивидуални: 104,4%, групни 95,9%
- Здравствена заштита жена: индивидуални 101,9%, групни 103,2%
- Здравствена заштита одраслог становништва: индивидуални 88,6%, групни 84,3%
- Поливалентна патронажна служба: индивидуални 94,4%, групни 104,9%
- Стоматолошка здравствена заштита: индивидуални 113,5% и групни рад 90%

Незадовољавајуће остварење здравствено васпитног рада забележено је само у служби за здравствену заштиту одраслог становништва.

9.ИМУНИЗАЦИЈА

- Обавезна имунизација на територији пиротског округа остварена је према календару вакцинације за дефинисане популационе групе:

-Новорођенче (први месец)- од 583 новорођенчади у 2015.г БСГ вакцинацијом је било обухваћено 577 или 99,0 %.

-Одојче (од 2 месеца до краја 1.год)-вакцинација против ДТП ,вакцинација против Хепатитиса Б(ХБ) и против хемофилиуса инфлуенце(ХИБ) спроведена је код све деце са обухватом од 100%.

-Друга година живота –прва ревакцинација против дифтерије тетануса и великог кашља(ДТП) спроведена је код 575 детета са обухватом од 92%. Прва ревакцинација против дечије парализе(ОПВ) код 570 детета са обухватом 91% и вакцинација против малих богиња(ММП) спроведена је код 573 детете са обухватом од 92%

-шеста,седма година живота-ревакцинација против малих богиња(ММП)- обухват 88% и друга ревакцинација против дифтерије и тетануса(ДТ)-89% нису реализоване у задовољавајућем обиму због недостатка вакцине док је друга ревакцинација против дечије парализе (ОПВ) спроведена код 582 детета са обухватом 90%.

-12 година-вакцинација против хепатитиса Б само за децу која нису дотада вакцинисана спроведена је са три дозе обухватом 63,0%, тј. од 784 детета вакцинисано је 493.

-14/15 година –трећа ревакцинација против тетануса и дифтерије(дТ) спроведена је са обухватом 80% тј,од 781 планираних вакцинисано је 623 дете и трећа ревакцинација против

дечије парализе(ОПВ) реализована је код 570 детета са обухватом 73,0%

-Обавезна имунизације,имунопрофилактика,хемиофилактика

Имунизација по експозицији која се односи на антитетанусну заштита урађена је у задовољавајућем обиму (остварење 102,9%).

Имунизација против грипа је такође остварена задовољавајућем обиму (остварење 96,4% од Плана) (Таб .6)

10.ЛАБОРАТОРИЈСКА ДИЈАГНОСТИКА

У Пиротском округу је у 2015.г реализовано 67359 општих хематолошких анализа, 6276 хематолошких анализа коагулације у крви односно плазми, 6763 биохемијских анализа у крви, 105119 биохемијских анализа у серуму 55335 анализа у урину и 710 биохемијских анализа у фецесу за 27867 осигураника.

У просеку је урађено по 2,3 хематолошке анализе по осигуранику , 3,3 биохемијске и 1,7 анализа у урину.

Мали број урађених биохемијских анализа у фецесу је резултат мањег обухвата одраслог становништва од 50-74 год, скринингом за рано откривање дебелог црева свега(5%). (Напомињемо да се ове услуге односе само на домове здравља:Бабушница, Бела Паланка и Димитровград зато што лабораторијска дијагностика Дома здравља Пирот припада Општој болници Пирот)

11.РЕНДГЕН И УЛТРАЗВУЧНА ДИЈАГНОСТИКА

Рендген дијагностика у 2015.г реализована је у задовољавајућем обиму са 101,9% док је ултразвучна дијагностика реализована испод Планираног обима 85,3%. Незадовољавајуће остварење ултразвучне дијагностике је због кадровских проблема које постоје у свим домовима здравља.(У Дому здравља Бабушница ренгенолог је дао отказ о раду и ове услуге ради лекар по уговору, у Дз Бела Паланка директор је по професији ренгенолог а у Дому здравља Димитровград ренгенологу мирује радно место).

(Напомињемо да се ове услуге односе само на домове здравља:Бабушница, Бела Паланка и Димитровград зато што рендген и ултразвучна дијагностика Дома здравља Пирот припада Општој болници Пирот)

12.ХИТНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЋ

На територији пиротског округа хитна помоћ се пружа кроз два облика рада:

-У оквиру службе опште медицине домова здравља (Бабушница, Бела Паланка и Димитровград) тј. здравствене заштите одраслог становништва (кроз редован рад дежурства лекара и других здравствених радника)

- У оквиру посебне Службе хитне медицинске помоћи Дома здравља Пирот

У 2015.год на територији пиротског округа услуге хитне медицинске помоћи реализоване су у следећем обиму

Хитна медицинска помоћ на терену 87,8% од Плана

У здравственој установи све активности су реализоване у складу са потребама становништва.

Санитетски превоз- организовани санитетски превоз једне или више болесника(без мед. пратње) и санитетски превоз са медицинском пратњом остварен је са 104,9% од Плана.

13. СПЕЦИЈАЛИСТИЧКО КОНСУЛТАТИВНЕ СЛУЖБЕ

Специјалистичко консултативне службе на примарном нивоу пиротског округа (Дом здравља Бабушница, Дом здравља Бела Паланка и Дом здравља Димитровград) своје услуге реализовале у следећем обиму:

Напомена: Специјалистичко консултативне службе у Пироту организационо припадају Општој Болници Пирот тако да нису овде приказане.

-Интерна медицина

Прегледи лекара реализовани су у задовољавајућем обиму 109,6% од Плана. Први прегледи остварени су у броју 7005 или 0,2 прегледа по становнику а поновни 7854 или 0,2 прегледа по становнику

Дијагностичко терапијске услуге су остварене у задовољавајућем обиму (107,7% од Плана).

-Пнемофтизиолошка заштита (односи само на Дом здравља Бела Паланка и Дом здравља Димитровград)

-Прегледи лекара остварени су са 92,9% у односу на План. Први прегледи чине 58% од укупних прегледа или 0,11 прегледа по становнику.

-Дијагностичке услуге су остварене у задовољавајућем обиму 106,1% од Плана (Табела 7).

-Физикална медицина и рехабилитација

У Дому здравља Димитровград прегледе у овој служби ради лекар консултант по уговору, а физиотерапеутске услуге обављају физиотерапеути који су у сталном радном односу. Дом здравља Бела Паланка има свог лекара физијатра.

Прегледи лекара у 2015.г реализовани су у обиму 89,9% од Плана а **терапијске услуге** у обиму 111,2%. Број корисника који су користили терапијске услуге је 2450 што значи да је сваки корисни имао по 34 третмана.

ЗАКЉУЧАК

У односу на утврђена права у Правилнику и у односу на планирани обим и садржај у Плановима здравствене заштите за 2015. годину, реализован је мањи обим права и то у:

1. Здравственој заштити деце, у области обухвата деце: превентивним прегледима у другој години живота-Дз Пирот, превентивним прегледом пред полазак у школу код деце у Белој Паланци.
2. У здравственој заштити школске деце у Пироту у области превентивног прегледа деце(систематски) у осмој, десетој ,дванаестој и четрнаестој години живота и у Баушници, у области превентивног прегледа деце(систематски) у шеснаестој и осамнаестој години живота.
3. У здравственој заштити жена, у области: планирања породице код жена у Дз Бабушница, контроле здравља трудница у првом триместру, контроле здравља породиља, прегледима 6 недеља и 6 месеци након порођаја (задовољавајући обухват је забележен само у Дз Бела Паланка) ;у области раног откривања малигних обољења грлића материце и скрининга на карцином дојке код жена у Бабушници.
4. У здравственој заштити одраслих, у области: превентивног прегледа одраслих од 19 до 34 године живота, превентивног прегледа одраслих од 35 и више година (задовољавајући обухват овим прегледима је у Дз Бела Паланка и Дз Димитровград), скрининга/раног откривања депресије, скрининга/раног откривања кардиоваскуларног ризика и скрининга/раног откривања рака дебелог црева.
5. У поливалентној патронажи: патронажне посете новорођенчету и породиљи у првом месецу после порођаја у и патронажне посете одојчету од другог месеца до краја прве године у Бабушници, патронажне посете у четвртој години живота деци у Пироту, и патронажне посете трудницама у Пироту и Бабушници,
6. У обавезној имунизацији: према Извештају за 2015.г Центра за превенцију и контролу болести ЗЗЈЗ Пирот, незадовољавајући обухват ревакцинацијом против малих богиња(ММР), тетануса(дТ) и против дечије парализе (ОПВ) је због недостатка вакцине и неправовременог снабдевања.
7. Здравствено васпитање у установама примарне здравствене заштитена територији пиротског округа- незадовољавајући обим услуга забележен је само у здравственој заштити одраслог становништва.

Начелник
Др Драгана Јовановић
спец.социјалне медицине

В.Д ДИРЕКТОР-а
ЗАВОДА ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ ПИРОТ
Др Елизабета Алексић

У Пироту, 28.04.2016.г